

ВИКОРИСТАННЯ ОПТИЧНИХ ІЛЮЗІЙ У ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

Гурина М.З., студентка

Фаховий коледж інженерії та управління НАУ, м.Київ

Науковий керівник – Родіонов П.Ю., к.е.н., доцент кафедри КММТ

В умовах загострення конкуренції на ринку маркетингові заходи компанії набувають особливого значення. У свою чергу, одним з найбільш ефективних інструментів просування компанії на ринку є використання ефективної реклами, що нерозривно пов'язано з графічним дизайном.

Враховуючи зростаючу складність привернення уваги до продуктів компанії за рахунок створення її ефективного візуального образу, особливу увагу набуває роль інструментів, які дозволяють підвищити оригінальність та запам'ятовуваність таких складових візуального образу, як рекламні постери, елементи фірмового стилю тощо. До таких інструментів можна віднести оптичні ілюзії, які застосовують у графічному дизайні з метою покращення якості робіт.

У свою чергу, метою даною роботи є узагальнити існуючі оптичні ілюзії та визначити, які з них мають найбільш вагоме значення у графічному дизайні, окресливши можливості щодо їх практичного застосування.

Так, під оптичною ілюзією як правило розуміється помилка зорового сприйняття, викликана або фізичними явищами, або неточністю, неадекватністю процесів неусвідомленого «виправлення» зорових образів у мозку людини, внаслідок чого виникає некоректна оцінка довжини відрізків, особливостей форми геометричних фігур, віддаленості об'єктів від глядача, величини кутів, кольору зображення тощо [1].

Розглянемо причини виникнення оптичних. Зоровий апарат людини — складно влаштована система з певною межею функціональних можливостей. У неї входять: очі, нервові клітини, по яких сигнал передається від ока до мозку, і частина мозку, що відповідає за зорове сприйняття. Часто ілюзії виникають відразу по двох причинах: є результатом специфічної роботи очей і помилкового перетворення сигналу мозком.

Окреслимо оптичні ілюзії, що на нашу думку, мають перспективу використання у процесах формотворення продукції графічного дизайну. Більшість їх прийнято відносити до так званих «змішаних» ілюзій — особливих зображень, а також різноманітних моделей, розрахованих на ефект використання природних особливостей візуального

сприйняття. На рис. 1 можна зображено види оптичних ілюзій відповідно до їх походження.

Зауважимо, що між природними і штучними ілюзіями є істотна відмінність. Якщо ілюзія вигадана людиною, то вона обов'язково має конструктивний секрет і після повідомлення його спостерігачу багато в чому втрачає свою загадковість. Природні ж і змішані ілюзії не змінюють сили свого впливу, незалежно від відношення спостерігача.

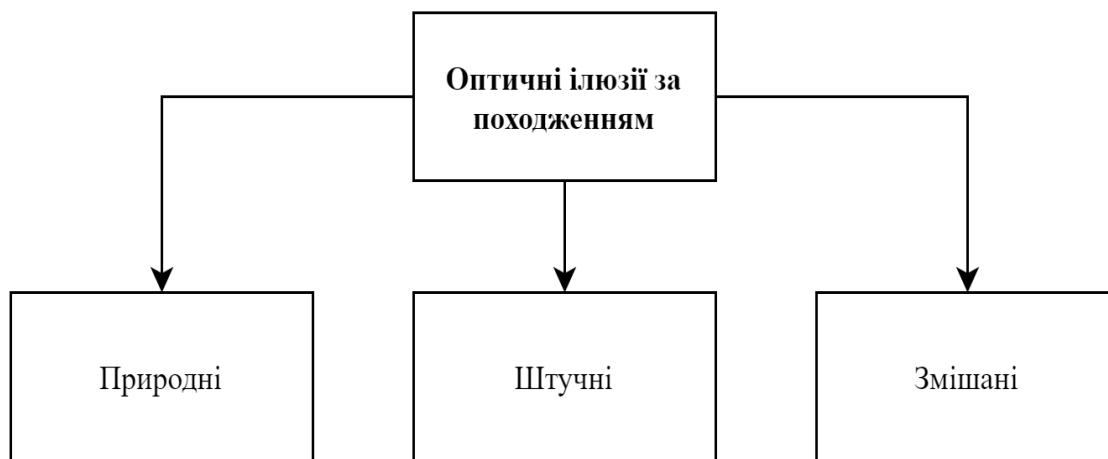

Рис. 1. Види оптичних ілюзій

Розглянемо питання використання ілюзій у графічному дизайні. З-поміж усього розмаїття різних за походженням і дією ілюзій пропонуємо розглянути ті з них, що мають найбільший потенціал у графічному дизайні. Головними критеріями відбору ілюзій, що становлять для нас інтерес, стали такі, які, на мою думку, мають перспективу використання у процесах формотворення продукції графічного дизайну. Більшість їх прийнято відносити до так званих «змішаних» ілюзій — особливих зображень, а також різноманітних моделей, розрахованих на ефект використання природних особливостей візуального сприйняття. У різних напрямках графічного дизайну досить ефективно можна використовувати явища іррадіації. Саме на таких явищах ґрунтуються приклади використання ілюзії Г. Еббінгауза [2].

Здійснимо спробу пов'язати відомі ілюзії із створенням шрифтових зображень. Якщо взяти за основу найвідоміші оптико-геометричних ілюзій — можна досягти нового ефекту сприйняття і засвоєння наперед визначеної текстової інформації. У тому, що використання феномену зорових ілюзій впливає на сприйняття і засвоєння текстової інформації, дозволяють переконалися приклади використання ілюзій Ф. Мюллера-Лайєра (рис. 2), суть якої полягає в тому, що незважаючи на те, що горизонтальні відрізки різної довжини, в залежності від напрямку стрілок їхня довжина видається різною. Нижня частина рисунка показує, що відрізки насправді однакові.

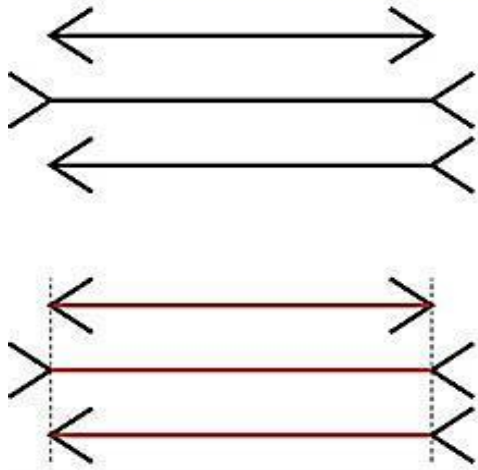

Рис. 2 Ілюзія Ф. Мюллера-Лайєра [3]

Загалом, можна виділити кілька ситуацій, коли застосування оптичних ілюзій у графічному дизайні може давати високі результати:

- створення дизайну інтерфейсу;
- розміщення текстових фреймів на сторінці для легкого сприйняття інформації;
- привертання уваги до певних об'єктів на веб-сайтах та у друкованих виданнях.

За допомогою прийомів, що пов'язані з оптичними ілюзіями можна привернути увагу читача, наприклад унікальністю шапки веб-сайту або оформленням текстових блоків.

Підсумовуючи вищесказане, у роботі було розглянуто поняття та види графічних ілюзій. Їх застосування може призвести до підвищення ефективності як електронних так і друкованих видань. В якості перспективи подальших наукових досліджень можна виділити питання щодо можливості застосування оптичних ілюзій при розробці фірмового стилю компанії.

Список використаних джерел

1. Андрушко Л. М. Оптичні ілюзії у графічному дизайні [Електронний ресурс] / Андрушко Л. М., Дядюх-Богатько Н. // книга. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
2. Кобець О.В.. Технічний дизайн [Електронний ресурс] / Кобець О.В.. // стаття. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://web.kpi.kharkov.ua>.
3. Ілюзія Мюллера-Лаєра [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.wikiwand.com/uk/Ілюзія_Мюллера-Лаєра.